

ЗБОРНИК РАДОВА

НАУЧНО-СТРУЧНА
КОНФЕРЕНЦИЈА

"Полиција у образовном систему"

ИЗДАВАЧ:

Министарство унутрашњих послова Републике Српске

ЗА ИЗДАВАЧА:

Проф. др **Жељко Будимир**, министар унутрашњих послова Републике Српске

ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК

Проф. др **Миле Шикман**, начелник Управе за полицијско образовање

НАУЧНИ ОДБОР КОНФЕРЕНЦИЈЕ:

Проф. др **Жељко Будимир**, министар унутрашњих послова Републике Српске,

Синиша Кострешев, директор полиције Републике Српске,

Проф. др **Миле Шикман**, Управа за полицијско образовање,

Проф. др **Јелена Костић Војиновић**, Управа за полицијско образовање,

Доц. др **Николина Грбић Павловић**, Управа за полицијско образовање,

Др **Сузана Миросавић**, Управа за полицијско образовање,

Др **Борислав Ђукић**, Управа за полицијско образовање.

ОРГАНИЗАЦИОНИ ОДБОР КОНФЕРЕНЦИЈЕ:

Мср **Александар Миладиновић**, Управа за полицијско образовање

Мр **Едина Хелдић Смаилагић**, Управа за полицијско образовање,

Мр **Свјетлана Драговић**, Управа за полицијско образовање,

Мср **Јелена Шкрбић Бијелић**, Управа за полицијско образовање,

Мср **Горан Гуска**, Управа за полицијско образовање,

Мср **Огњен Средојевић**, Управа за полицијско образовање.

СЕКРЕТАРИЈАТ:

Мср **Слободана Родић**, Управа за полицијско образовање

Силвана Малешевић, Управа за полицијско образовање,

Слободан Манојловић, Управа за полицијско образовање,

Даница Марков, Управа за полицијско образовање,

Мср **Александар Ђекић**, Полицијска управа Добој.

ЗБОРНИК РАДОВА

НАУЧНО-СТРУЧНА
КОНФЕРЕНЦИЈА

"Полиција у образовном систему"

- Полицијско школство
- Улога полиције у заштити дјеце у школама

С а д р ж а ј

П о л и ц и ј с к о ш к о л с т в о

Миле Шикман	ПОЛИЦИЈСКО ОБРАЗОВАЊЕ И ОБУКА КАО ФАКТОР КАРИЈЕРНОГ РАЗВОЈА И КАРИЈЕРНОГ НАПРЕДОВАЊА	13
Mile Matijević Dragan Mitrović	FORMALNO POLICIJSKO OBRAZOVANJE NASPRAM OPERATIVNE STVARNOSTI	29
Александар Миладиновић	ДА ЛИ ЈЕ ПОЛИЦИЈСКА ПРОФЕСИЈА (ЈОШ УВИЈЕК) ПОЖЕЉНА МЕЂУ МЛАДИМА?	43
Милош Николић	СИСТЕМИ ПОЛИЦИЈСКОГ ОБРАЗОВАЊА У ЕВРОПИ КАО ОСНОВА ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ СРЕДЊОШКОЛСКОГ ПОЛИЦИЈСКОГ ОБРАЗОВАЊА	53
Бобан Павловић	СИСТЕМ ПОЛИЦИЈСКОГ ОБРАЗОВАЊА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ	61
Светлана Ристовић	ТЕНДЕНЦИЈЕ И ИЗАЗОВИ ПОЛИЦИЈСКОГ ШКОЛСТВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ	73
Жељко Бркић	ЗНАЧАЈ РЕГРУТАЦИЈЕ И СЕЛЕКЦИЈЕ ЗА УПИС УЧЕНИКА СРЕДЊЕ ШКОЛЕ УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА „ЈАКОВ НЕНАДОВИЋ“	85
Саша Милојевић Бобан Милојковић	ОБРАЗОВАЊЕ У СЛУЖБИ БЕЗБЕДНОСТИ:	
Бојан Јанковић Марко Илијевски Петар Кокић	УЛОГА ПОЛИЦИЈСКИХ СРЕДЊИХ ШКОЛА У ЈАЧАЊУ ЈАВНОГ ОСЕЋАЊА СИГУРНОСТИ	101

Filip Novaković	LJUDSKA PRAVA U POLICIJSKOM OBRAZOVANJU: OBRAZOVANJE KAO PREVENTIVNI MEHANIZAM ZAŠTITE OSNOVNIH PRAVA	115
Александар - Саша Грандић	ИСТОРИЈА И ТЕОРИЈА КУЛТУРЕ У ПОЛИЦИЈСКОМ ОБРАЗОВАЊУ: ОСНОВЕ ЗА ИСТРАЖИВАЊЕ КРИВИЧНИХ ДЕЛА УСМЕРЕНИХ ПРОТИВ КУЛТУРНЕ БАШТИНЕ	129
Мирослав Ђурић	ЕМОЦИОНАЛНА ОТПОРНОСТ НА СТРЕС МЛАДИХ КОЈИ СЕ ОБРАЗУЈУ ЗА ЗАНИМАЊЕ ПОЛИЦИЈСКИ СЛУЖБЕНИК	133
Бобан Милојковић Саша Милојевић Бојан Јанковић Марко Илијевић Петар Кокић	МОДЕЛ ИНДИВИДУАЛНЕ ПРИПРЕМЕ ИЗВОЂАЧА НАСТАВЕ НА ПОЛИЦИЈСКОЈ ОБУЦИ ПО ПРОГРАМИМА СТРУЧНОГ ОБРАЗОВАЊА, ОСПОСОБЉАВАЊА И УСАВРШАВАЊА	145
Јелена Шкрбић Бијелић	ПОТРЕБА ЗА УВОЂЕЊЕМ ПРЕДМЕТА РАВНОПРАВНОСТ ПОЛОВА У СРЕДЊОШКОЛСКО ОБРАЗОВАЊЕ	159
Горан Бошњак Тихомир Ђурић Милица Радовић Милан Илић	ЗНАЧАЈ ЕДУКАЦИЈЕ И ПРЕВЕНТИВНИХ МЈЕРА У УНАПРЕЂЕЊУ БЕЗБЈЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА	173
Иван Милић	ПОЛИЦИЈСКО УПОЗОРЕЊЕ КАО СУПСТИТУТ ПРЕКРШАЈНОГ КАЖЊАВАЊА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ И РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ	183
Јелена Војиновић Костић	ПРИМЈЕНА ТРАНСКРИПЦИОНИХ ПРЕСКРИПТИВНИХ ПРАВИЛА СРПСКОГ ЈЕЗИКА ПРИ ИЗРАДИ ЛИЧНИХ ДОКУМЕНТА У ЦИПС-У РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	193

Александар Бекић	ОЦЕЊИВАЊЕ И НАГРАЂИВАЊЕ ПОЛИЦИЈСКИХ СЛУЖБЕНИКА	213
	МЕЂУНАРОДНИ ПРИСТУПИ ЗАШТИТИ КРИТИЧНО ВАЖНИХ ОБЈЕКТА ИНФРАСТРУКТУРЕ	
С. А. Качанов	МЕЖДУНАРОДНЫЕ ПОДХОДЫ К ЗАЩИТЕ КРИТИЧЕСКИ ВАЖНЫХ ОБЪЕКТОВ ИНФРАСТРУКТУРЫ	227

Улога полиције у заштити дјеце у школама

	ПРИМЈЕРИ ДОБРЕ ПРАКСЕ У ПРЕВЕНЦИЈИ ВРШЊАЧКОГ НАСИЉА:	
Гордана Рајић	САРАДЊА ОМБУДСМАНА ЗА ДЈЕЦУ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ И	239
Андреа Станковић	СРЕДЊЕ ШКОЛЕ УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	
	ПАРТНЕРСТВО ПОЛИЦИЈЕ И ШКОЛЕ У ЗАШТИТИ ДЈЕЦЕ: ПРЕВЕНТИВНИ И ПЕДАГОШКИ ПРИСТУП У ПРАКСИ	249
Миљана Ђук	МОДЕЛИ ПРЕВЕНТИВНОГ ДЈЕЛОВАЊА ПОЛИЦИЈЕ У ОСНОВНИМ И СРЕДЊИМ ШКОЛАМА	259
Нена Васојевић	УЛОГА „ШКОЛСКОГ ПОЛИЦАЈЦА“	
Желька Бутуровић	У ИЗГРАДЊИ БЕЗБЕДНОГ	277
Невенка Кнежевић	ШКОЛСКОГ ПРОСТОРА У	
Лукић	РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ	
Раде Богојевић	БЕЗБЕДНОСТ И ЕДУКАЦИЈА ДЕЦЕ О ПРАВИЛНОМ ПОНАШАЊУ У	
Татјана Скакавац	САОБРАЋАЈУ – ПОСЕБАН ОСВРТ	285
Предраг Ивановић	НА УЛОГУ ПОЛИЦИЈСКИХ СЛУЖБЕНИКА И ШКОЛЕ	

Татјана Рисојевић	УДРУЖЕЊЕ НОВА ГЕНЕРАЦИЈА КАО МОСТ ИЗМЕЂУ ДЈЕЦЕ И ПОЛИЦИЈЕ: УЛОГА	297
Бобана Липовац	ОРГАНИЗАЦИЈЕ У ЈАЧАЊУ ПРЕВЕНТИВНОГ И ПРОАКТИВНОГ РАДА ПОЛИЦИЈЕ У ЗАШТИТИ ДЈЕЦЕ У ШКОЛИ	
Ана Рисовић		
Маја Ковачевић		
Сузана Зорић	ДИГИТАЛНА БЕЗБЈЕДНОСТ УЧЕНИКА: УЛОГА ПОЛИЦИЈЕ У ПРЕВЕНЦИЈИ ЗЛОУПОТРЕБА ВИСОКИХ ТЕХНОЛОГИЈА МЕЂУ УЧЕНИЦИМА	307
Жарко Марчета	РЕЛИГИОЗНИ СТАВОВИ И САМОПЕРЦЕПЦИЈА РЕЛИГИОЗНОСТИ СПАСИЛАЧКИХ ТИМОВА У БИХ: КОМПАРАТИВНА АНАЛИЗА	317
Љубинка Лазвић	РЕСОЦИЈАЛИЗАЦИЈА МАЛОЉЕТНИХ ПРЕСТУПНИКА У ПРАКСИ: ИЗМЕЂУ РИЗИКА И ЗАШТИТЕ	333
Деана Ђекић		
Sanja Lukić	VIKTIMIZACIJA MALOLJETNIKA U TERORISTIČKIM NAPADIMA - OBLICI, POSLJEDICE I MEHANIZMI ZAŠTITE	345

УЛОГА „ШКОЛСКОГ ПОЛИЦАЈЦА“ У ИЗГРАДЊИ БЕЗБЕДНОГ ШКОЛСКОГ ПРОСТОРА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ²²⁶

Нена Васојевић²²⁷

Институт друштвених наука, Центар за социолошка и антрополошка истраживања, Београд

Жељка Бутуровић²²⁸

Институт друштвених наука, Центар за политиколошка истраживања и јавно мњење, Београд

Невенка Кнежевић-Лукић²²⁹

Криминалистичко-полицијски универзитет, Београд

Апстракт: Након трагичног догађаја у београдској школи, покренут је програм сарадње између Министарства просвете, науке и технолошког развоја и Министарства унутрашњих послова, где су уведени „школски полицајци“ у школама широм Републике Србије. Циљ овог програма је представљен као унапређивање наше колективне безбедности. С обзиром да до данас у нашој литератури није урађено ни једно истраживање на ову тему наш циљ је био да сагледамо ставове испитаника, учесника у васпитно образовном програму, као и ставове пунолетних грађана Републике Србије, по овом актуелном питању. У истраживању је учествовало 2.137 испитаника који су одговорили на питање о потреби школских полицајаца, од тога 313 наставника (65 наставника разредне наставе, 111 наставника предметне наставе у основној школи и 137 наставника средње школе) и 1.824 грађана који нису наставници. За процену ставова испитаника коришћена је петостепена Ликертова скала на тврдњу „Школама је потребно више школских полицајаца да би спречили могуће насиље.“ Резултати показују статистички значајну разлику између наставника и осталих грађана: 50% наставника се не слаже са тврдњом да школама треба више школских полицајаца у превенцији насиља, у поређењу са 38% осталих грађана који се не слажу. Најизраженији отпор показали су наставници предметне наставе у основној школи (56%). Наше истраживање указује да наставници имају веће резерве према полицијски заснованим приступима превенције насиља у школама.

Кључне речи: Безбедност, „школски полицајац“, васпитно образовни систем, школски простор, Република Србија.

Теоријско разматрање

Школа као васпитно-образовна институција је место где се деца (ученици) образују, васпитавају, развијају и стичу нове вештине, социјалне компетенције, тј. школа је контролисани чинилац социјализације. Данас, школа сваке земље има чврст оквир у коме функционише где је настава на првом месту, затим следе активности без ученика, продуктивни рад, друштвене групе ученика и културне и грађанске активности (Метић, 2025).

²²⁶ Овај рад је настао у оквиру Програма истраживања Института друштвених наука за 2026. годину и уз подршку Министарства за науку, технолошки развој и иновације Републике Србије, као и у оквиру пројектне активности „Вредносни аспекти безбедности у образовно-васпитном систему“ који је реализовао Институт друштвених наука.

²²⁷ nvasojevic@idn.org.rs

²²⁸ zbuturovic@idn.org.rs

²²⁹ nevenka.kl@kpu.edu.rs

У интерактивном школском простору често долази и до негативних догађаја и ситуација које угрожавају безбедност ученика, наставника, као и осталих запослених који су део васпитно-образовне заједнице. Међутим, често долази до занемаривања негативних догађаја или пројектовања у другом смеру како би се ублажио или „заташкао“ проблем (Мацановић, 2024: 12). Безбедност у васпитно-образовној институцији (школи) „означава обим до којег је школска средина слободна од насилних поступака, претњи, повређивања и ризика од емоционалне или физичке виктимизације“ (Тадић, 2022, цитирано код: Тадић, 2024: 29). Међутим, безбедност у школи се дефинише и као „укупна школска клима која омогућава ученицима, наставницима, руководству, особљу“ (Bucher & Manning, 2005), родитељима да негују међусобне односе на позитиван начин без одсуства претњи где се задржава образовна мисија школе и истовремено јачају позитивни међуљудски односи (Тадић, 2024). Такође, треба водити рачуна о преклапању појмова безбедност (eng. security) и сигурност (eng. safety), односно они се често повезују кроз синтагму „безбедност и сигурност у школама“ (Vallinkoski & Koirikivi, 2020: 103) када се говори о образовању (Васојевић, et al., 2024). Концепт сигурности је обележен димензијама као што су физичка и социјална сигурност, док концепт безбедности се односи на безбедност од физичких напада на телесни интегритет, са различитим степеном животног угрожавања (Исто, 2024: 302). Школа у целини мора да управља безбедносним појавама и околностима које могу довести до угрожавања: физичког или психолошког благостања ученика, наставника и другог школског особља, као и до уништења или оштећења материјалних ресурса школе (Метић, 2025). Социо-психолошки безбедносни ризици, такође познати као „школска клима“, односе се на стандард друштвене атмосфере у школи и део су друге категорије специфичних безбедносних проблема у школи (Исто, 2025:20). Најизраженији социо-психолошки безбедносни проблем у школама представља насиље међу ученицима, при чему се као посебно значајан облик издваја вршњачко насиље (Dotson, 2016).

Концепт модела „Школски полицајац“

Вршњачко насиље је насилно понашање, које неко дете или група деце примењује према другом детету или групи, са намером да му/им се нанесе бол, страх, срамота и понижење, односно патња (Нинчић, 2022: 207). Облици насиља са трагичним исходом, где малолетници користе и неку врсту хладног оружја су негативна појава која се јавља широм света, па и у Европи. Као одговор на појаву негативних догађаја, који угрожавају безбедност ученика и запослених у образовним институцијама широм света имамо примену модела полицајца (службених лица) који су задужени за безбедност школа. Тачније, „полицајац задужен за безбедност школа, представља полицијску активност у оквиру концепта полицијског рада у локалној заједници, заснован на ангажовању у превентивним активностима, односно спречавању различитих облика нереда, ради заштите безбедности ученика и наставника, као и отклањања опасности по рад школског система и целе локалне заједнице (Јанковић, Цветковић, 2020 цитирано код: Метић, 2025:20).

У домаћој јавности и образовном систему Србије термин „школски полицајац“ се уводи 2002. године. У циљу побољшања безбедности у школама, Министарство унутрашњих послова РС са Министарством просвете, науке и технолошког развоја уводи програм „Школски полицајац“ у школама на територији Републике Србије (Приручник за рад припадника полиције за рад са децом и младима, 2023). Програм је био усмерен на ангажовање полицијских службеника у унапређењу безбедности ученика и школа (Исто). Међутим, овај програм није обухватао све школе већ само оне школе које су се пријавиле за учешће у програму. Образовне школе које су постале део овог програма добијале су полицијске службенике који су завршили основну обуку за школске полицајце у организацији Министарства просвете, науке и технолошког развоја и Министарства унутрашњих послова. Програмом обуке обухваћене су области психологије деце и младих, прописи из области система образовања и васпитања, као и унутрашњих послова а дужност су вршили у цивилу тј. грађанском оделу (Исто, 2023). Ову обуку током 2002. године је прошло 183 полицајца који су били распоређени у 258 школа на територији Републике Србије. (Исто, 2023) Од 2005. године полицијски службеници тј. „школски полицајци“ у циљу промоције концепта рада полиције у заједници, уместо грађанског одела, наведене послове у школама и њиховој околини почели су да врше у службеним униформама (Исто, 2023: 5). Године 2006. почела је примена Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица („Службени Гласник Републике Србије“, бр. 85/2005), па су школски полицајци аутоматски били укључени и у похађање обука за добијање сертификата за поступање према малолетним лицима. Са годинама број школских полицајаца је растао, па тако у школској 2021/22 години било је ангажовано 364 школска полицајца у 665 школа, тачније у основним школама 356, средњим школама 297 и 12 у школама за основно и средње образовање за децу са сметњама у развоју (Приручник за рад припадника полиције за рад са децом и младима, 2023). Међутим, овде се запажа да се трећина школа налазила на територији града Београда. Задаци школског полицајца огледали су се у следећим активностима:

„Непосредно присуство на подручју школе, посебно за време почетка и завршетка наставе, смена, великог одмора и сл; уочавање и откривање понашања и радњи са елементима кривичних дела и прекршаја, као и иницирање предузимања потребних мера према извршиоцима; благовремено уочавање присуства лица која нису ученици школе, асоцијалних понашања у зони школе и предузимање мера на њиховом спречавању и сузбијању; предузимање активности на безбедности ученика у саобраћају; предузимање мера према власницима угоститељских, објеката за забаву и других објеката у зони школа у циљу спречавања продаје алкохолних пића малолетним лицима; уочавање активности усмерених на ометање наставе и предузимање мера на њиховом отклањању у сарадњи са одговорним лицима школа“ (Програм „Школски полицајац“).

Најважнија улога школских полицајаца јесте да служе као стручњаци за безбедност и спровођење закона, својим присуством у школском окружењу да утичу на потенцијалне учиниоце деликата и да решавају проблеме (школске) заједнице. Такође, треба да делују и као наставници и едукатори у школама (Ђурић, Поповић-Ћитић, 2007). Они играју кључну улогу у одржавању реда и мира и промоцији безбедности у школама, јер су стручњаци за безбедност и спровођење закона (Јанковић и др., 2023; Метић, 2025). Када се погледа наше географско подручје, први трагични догађај забележен је 1972. године на простору тадашње Југославије, тачније у средњој школи, гимназији, у Задру (Мацановић, 2024: 101). Након трагичног догађаја који се догодио 3. маја 2023. године, у Огледној основној школи "Владислав Рибникар" у Београду покренут је програм сарадње између Министарства просвете, науке и технолошког развоја и Министарства унутрашњих послова (08. маја 2023. године) где су уведени „школски полицајци“ у свим школама широм Републике Србије. Циљ овог програма је представљен као унапређивање наше колективне безбедности. С обзиром да до данас у нашој литератури није урађено ни једно истраживање на ову тему овај рад има за циљ да сагледа ставове испитаника, учесника у васпитно образовном програму, као и ставове пунолетних грађана Републике Србије, по овом актуелном питању.

Подаци и методологија истраживања

Наша студија је део ширег истраживања на популацији родитеља, наставника и опште популације, где смо се фокусирали на њихове ставове према образовању и на друштвене трендове који обликују образовање у Републици Србији. Истраживање је спроведено у оквиру пројекта „Вредносни аспекти безбедности у образовно-васпитном систему“. Једна компонента анкете испитивала је насиље у школском окружењу: ставове и уверења о школском насиљу и искуства родитеља школске деце и наставника. У овом раду се посматра само тврдња „Школама је потребно више школских полицајаца да би спречили могуће насиље“. За процену ставова испитаника коришћена је петостепена Ликертова скала. Подаци су прикупљени у периоду од новембра 2024. до априла 2025. године коришћењем онлајн упитника који је био креиран на платформи отвореног кода LimeSurvey (ИДН). Прикупљени подаци су дистрибуирани у два основна формата: Excel табела и SPSS формат.

Узорак

У истраживању је учествовало 2.137 испитаника који су одговорили на питање о потреби школских полицајаца за превенцију насиља у школама. Од тог броја 313 испитаника (14,6%) су били наставници, док су преосталих 1824 испитаника (85,4%) били пунолетни грађани који нису наставници. Унутар подузорка наставника, 65 (20,8%) су наставници разредне наставе (1-4 разред основне школе), 111 (35,5%) су наставници предметне наставе у основној школи (5-8 разред), и 137 (43,8%) су наставници средње школе.

Анализа

У Табели 1. приказује се дистрибуција одговора на тврдњу „Школама је потребно више школских полицајаца да би спречили могуће насиље“ за наставнике и остале грађане.

Табела 1. Расподела одговора на тврдњу „Школама је потребно више школских полицајаца да би спречили могуће насиље“

Одговор	Наставници		Остали грађани	
	N	%	N	%
Нисам нимало сагласан/на	60	19,2	319	17,5
Углавном нисам сагласан/на	95	30,4	378	20,7
Нити сам несагласан/на нити сам сагласан/на	70	22,4	514	28,2
Углавном сам сагласан/на	50	16,0	384	21,1
Потпуно сам сагласан/на	38	12,1	229	12,6
УКУПНО	313	100,0	1824	100,0
Груписано:				

	Наставници		Остали грађани	
Не слаже се (1+2)	155	49,5	697	38,2
Неутрално (3)	70	22,4	514	28,2
Слаже се (4+5)	88	28,1	613	33,6

**Напомена: Процентуални подаци изражени су на једну децималу. Статистички тестови показују значајну разлику између група ($\chi^2 = 18,35$, $p = 0,001$).*

Наставници су показали значајно мању сагласност са наведеном тврдњом од обичних грађана. Тако, од укупног броја наставника, 19,2% је изразило потпуно неслагање (одговор 1), док је 30,4% изразило претежно неслагање (одговор 2). Насупрот томе, међу осталим грађанима, 17,5% је изразило потпуно неслагање, а 20,7% претежно неслагање. Када се групишу одговори, 49,5% наставника се не слаже са потребом за више школских полицајаца (одговори 1 и 2), у поређењу са 38,2% осталих грађана. Неутралан став (одговор 3) је изразило 22,4% наставника и 28,2% осталих грађана. Подршку овој мери (одговори 4 и 5) је изразило 28,1% наставника, док је међу осталим грађанима подршка износила 33,6%.

Анализа одговора унутар подгрупа наставника открива извесне разлике у ставовима. Тако, наставници предметне наставе у основној школи показују најизраженији отпор према школским полицајцима, са 55,9% оних који се не слажу са тврдњом. Наставници разредне наставе изражавају неслагање у 49,2% случајева, док наставници средње школе показују нешто ниже неслагање (44,5%). Када је реч о подршци овој мери, наставници предметне наставе имају најнижи проценат подршке (21,6%), следе их наставници разредне наставе (29,2%), док наставници средње школе показују највећу подршку (32,8%), иако и даље нижу од опште популације.

Разлике у ставовима према школским полицајцима између наставника и осталих грађана су статистички значајне. Тако хи-квадрат тест показује статистички значајну разлику у расподели одговора између наставника и осталих грађана на петостепеној скали ($\chi^2 = 18,35$, $df = 4$, $p = 0,001$). Ова разлика остаје значајна и када се одговори групишу у три категорије (не слаже се, неутрално, слаже се): $\chi^2 = 14,33$, $df = 2$, $p < 0,001$. Просечна оцена наставника на скали од 1 до 5 износила је 2,72 ($SD = 1,29$), док је просек за остале грађане био 2,90 ($SD = 1,27$), што је такође статистички значајна разлика ($t = -2,43$, $p = 0,015$).

Закључак

С обзиром да су јако ретке студије у домаћој литератури које се баве овим питањем, анализирани резултати су осветлили нека питања која се односе на ставове наставника и грађана Републике Србије о потреби „школских полицајаца“ када се говори о безбедности у школском простору. Резултати указују на јасан јаз између наставника и опште популације у перцепцији школских полицајаца као мере превенције насиља. Наставници, који непосредно раде у школској средини, показују значајно већу резервисаност према полицијски заснованим приступима безбедности у школама. Ови добијени резултати треба да буду подстицај за нека даља истраживања која би додатно осветлила ова питања.

Литература:

- Bucher, K. T., & Manning, M. L. (2005). Creating safe schools. The clearing house: *A journal of educational strategies, issues, and ideas*, 79(1), 55–60.
- Васојевић, Н., Вучетић, И., Игњатовић, С., и Бутуровић, Ж. (2024). Школски простор као „сигуран простор“ и „безбедан простор“: образовни и архитектонски изазови. *Настава и васпитање*, 73(3), 301-313
- Vallinkoski, K. K., & Koirikivi, P. M. (2020). Enhancing Finnish basic education schools' safety culture through comprehensive safety and security management. *Nordic journal of studies in educational policy*, 6(2), 103-115.
- Dotson, R. G. (2016). The shifting focus of school safety. *District Administration*, 52(5), 78–80.
- Ђурић, С., & Поповић Ћић, В. (2007). *Sigurna škola: Priručnik*. Beograd: Fakultet bezbednost

- Janković, B., & Cvetković, V. (2020). Public perception of police behaviours in the disaster COVID-19– The case of Serbia. *Policing: An International Journal*, 43(6), 979–992.
- Janković, B., Cvetković, V. M., Ivanović, Z., Ivanov, A., Jovanović, S., & Otašević, B. (2023). Sustainable development of trust and police presence in schools: Implications for school safety policy. *Journal of Liberty and International Affairs*, 9(3), 22–52.
- Metić, A. (2025). The Significance and Role of Police Officers in Building the School as a Safe Environment for All Students. *International Journal of Contemporary Security Studies*, 1(1), 17-24
- Мацановић, Н. (2024). Убиство у школама. *Анализа студија случаја из угла социјалне педагогије*. Бања Лука
- Нинчић, Ж. (2022). Вршњачко насиље као облик социјалне деструкције. *Култура полиса*, 19 (2), 201-222
- Приручник за рад припадника полиције са децом и младима. ОЕБС у Србији* (2023). Organization for Security and Co-operation in Europe. <https://serbia.osce.org/sr/node/543435>
- Програм „Школски полицајац“*. Министарство унутрашњих послова Републике Србије / Деца и полиција / Превентивни програми, акције и пројекти / <https://www.mup.gov.rs/wps/wcm/connect/da1eb418-7d84-45e5-9b87-8a813efcd8f8/skolski+policajac.pdf?MOD=AJPERES&CVID=mLnH1vI> (приступ сајту: 27.02.2026.)
- „Службени гласник Републике Србије”, бр. 85/2005. *Закон о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица*
- Тадић, В. (2024). *Ученичко понашање и безбедност у школи*. Институт за криминолошка и социолошка истраживања, Београд
- Тадић, В. (2022). О приступима дефинисању и операционализацији појма безбедности у школи. *Настава и васпитање*, 71(2), 249–266.